

ns minder kin-
de aangegeven

(Slot volgt)
C. GULIJT

SATIE

adras.

en artikel van
ook bij velen
name bekend.
ologie en Zen-
artikel wil stil-
de schrijver
lerwerp, eigen-
kerkelijke dog-
voor het zen-
up worden dan
l zal ook met
sporen zijn —
leens een fun-
ding uit Bar-
iedit dit artikel
consequentia
zending scherp

te merken, dat
e vergelijkende
veel van haar
heeft. Want,
ng Gods niets
religie. Waar
ng vergeten of
laar kan geen
endom is der-
is, iets geheel
zooverre het
christenen een
met de andere

tegenover een
wanneer zo op
komt. De god-
t is, hebbende
omende leven,
de ongodzalig-
asiteit en gods-
Geest in den
van het werk
en geest in den
beter uit, met
het geheel niet
ar is niets in
en tot hem is
issionaris Pau-
bende een be-
Er is alleen
ven? Zonde en
te van alle re-
endingssterrein,
of is het onze
bewegen, hun
te godzaligheid

r Schlunk. De
ngsterrein heet
te zijn en vrij-
dschap is de
is den Christus
welke ver van
ijke eenvoudig-
begint met de
g luiden moet
elt te zijn dan
er Openbaring
ing van Jezus
natiesche waar-
den kan wor-
ondogmatisch,
agt, op welken
den grond is;
nig op terecht.
Het heeft er
t met te spre-
lie christelijke
En ach, wat
zaak der open-
rdi, dat noch
ilsfeiten, waar-
eigenlijk open-
geschiedt oer-
verleden; maar
meer n.l. God
er zal men in-
tische leer der
ennisleer zich
talle vergissing,
n Gods zijde,
ig kennisname

danken. Welke die kijk zijn mag? Dankbaar lezen we: Heidenen zijn dezulken, welke nog niet door Gods openbaring zijn bereikt. Maar deze waarheid verkeert in een leugen, wanneer deze these achtervolgd wordt door een tweede: dat n.l. alle menschen heidenen zijn, zendelingen en predikanten inbegrepen. Zoo zal men dan voortaan moeten spreken over: „de christelijke en andere heidenen”. De nieuwe zelfkennis: wij heidenen! Men kan dit ootmoed noemen; men kan het ook deemoed noemen. In feite is het ondankbaarheid, welke ten hemel schreit.

En om de maat vol te maken, volgt dan nog een derde zegening van het Barthianisme. Het inzicht, dat wij geen enkelen maatstaf bezitten, om in den godsdienst te onderscheiden tusschen wat van boven of wat van beneden komt; tusschen wat uit God dan wel uit den mensch is. Daar behoort de christelijke religie ook bij. Ja, als men den Bijbel eerst z'n zin heeft ontrooft!

Zoo zouden we kunnen doorgaan. Dank zij de dialectische theologie is men tot het inzicht gekomen, dat kerk en zending, zending en kerk bij elkander behooren. Maar juich niet te spoedig, wanneer ge dit leest. Want onmiddellijk volgt, dat niet de (institulaire) kerken met haar onderscheiden geloofsbelijdenissen zijn bedoeld, doch de onzichtbare en zichtbare kerk. Alle houvast, dat de eerste uitspraak scheen te bieden, wordt door deze tweede weer weggenomen. En zeker, de zending mag op het zendingsterrein niet beoogen, een copie te maken van de institulaire kerk, welke hem zond. Maar deze uitspraak wordt toch een aanfluiting voor de zendinge moederkerk, wanneer gezegd wordt, dat de kerken op het zendingsterrein zich moeten inrichten naar het bewustzijn, dat die kerken zelf ontvingen omtrent haar onderworpenheid aan Christus, haar Hoofd en Heer. Als dit een tegenstelling moet beteekenen, maar is het dan niet een aanklacht voor de moederkerk, dat zij zich de luxe gepermitteerd heeft, zich anders in te richten? Is daar dan ook maar iets in die kerken, dat uit een ander bewustzijn is ontsproten? Of doemt hier weer op de modernistische idee, dat al het historische in zichzelf relatief is; en dat alleen absoluut zou zijn, wat achter dit historische heel te staan, in casu het bewustzijn van de gebondenheid aan Jezus Christus? Inclusief wordt dan heel de worsteling in de moederkerken en op het zendingsterrein om een institulaire kerk, welke naar den duidelijk geopenbaarden wil des HEEREN is ingericht, relativistisch gedeprimeerd. En we schrikken niet meer, wanneer we lezen, dat de kerk, voorzoover ze een lichaam op aarde is (d.i. een instituut) ipso facto beheerscht (!) wordt door de zonde. En desondanks op het zendingsterrein voortgaan met het institueeren van kerken: een „noodzakelijk kwaad”?

Het is zoo onzegbaar jammer, dat gouden waarheden der Heilige Schrift, welke een dam opwerpen tegen het modernisme, dat voor een tiental jaren in de internationale zendingswereld zulk een vooraanstaande plaats innam, door dit Barthianisme toch weer van haar zin worden beroofd. Het artikel van Prof. Schlunk geeft er een waarschuwend voorbeeld van.

Bovenstaande bespreking van enkele artikelen uit dit internationale zendingstijdschrift moge ons bevestigen in onze overtuiging, dat er geen enkel zendingprobleem van eenig belang is, of het kan in den wortel herleid tot een dogmatisch dan wel filosofisch probleem. Het heeft op mij een diepen indruk gemaakt bij lezing van dit tijdschrift, dat de strijd der geesten in de zendingswereld in niets verschilt van dien binnen de kerk. Het front moge elders liggen: de strijd is dezelfde. In haar prediking tot de wereld wordt de christelijke kerk ernstig gehandicapt door den vijand binnen eigen veste; door vrienden, welke haar overlast aandoen. Met een zinspeling op een onder ons bekend spreekwoord zou ik willen zeggen: Zeg mij, wat problemen en wat voor probleemstellingen er in de wereld der missionarissen opduiken, en ik zal u zeggen, welken internen strijd de christelijke kerk momenteel te strijden heeft.

Is het wonder, dat een inzicht in den stand van zaken in de zendingswereld ons er toe brengt, om als zending — juist als zending — te bidden voor onze Vrije Universiteit en Theologische Hoogeschool, welke ons de wapenen mogen leveren voor den strijd op dit terrein?

Solo.

S. U. ZUIDEMA.

Over „De Heraut” en haar publicatie inzake
amerikaansche reis.

Onderscheidene persstemmen spreken zich uit over het „nobele” gebaar van den „Heraut”-redacteur, verleden week signaleerd.

In „Haarlemsch Kerkblad” schrijft ds. A. M. Boeijsing:

Voor Kampen, en in 't algemeen voor onze kerken en de Gereformeerde theologische wetenschap, is deze onderscheiding buiten kijf een groote eer.

Ook „De Heraut” voelt dit blijkbaar zoo aan en hij maakt zich daarom verdienstelijk door aan dit bezoek eenige aandacht te wijden.

Alleen is hij oogenschijnlijk een beetje beducht dat de opgetogenheid prof. Schilder naar het hoofd zal stijgen en daarom dient hij hem een injectie toe tot verlaging van zijn bloeddruk. Deze injectie is hem gestuurd uit de Amerikaansche apotheek, genaamd „The Banner”, „orgaan van de Christelijke Gereformeerde Kerk in Amerika”.

Deze apotheker, ds. H. J. Kulper, verklaart „een grenzenloze bewondering voor dr. Schilder's theologische scherpzinnigheid, zijn enorme werkkraacht en zijn toewijding aan de zaak der Gereformeerde Theologie” te hebben. Doch hij heeft gehoord „dat onze zusterkerk in de barensweden is van een ernstige leerstellige controversen”. En niet bedenkend dat we hier zitten in het land van De Bilt, dat meer dan eens storm en onweer voorspelt, terwijl er niets anders komt dan een enkel plaatselijk buitje, vreest hij dat de overkomst van prof. Schilder, als op de vleugelen van een scherpe, wintersche Oostewind, deze depressie zal overbrengen naar Amerika. En dan roept hij als van de hoogte van het vrijheidsbeeld voor de haven van New-York naar onze lage landen — in de hoop dat prof. Schilder het hoore voordat hij passage genomen heeft op de „Nieuw-Amsterdam” of een harer zusters —: „Waarom zouden de vlammen van deze controversen naar onze kerken worden overgebracht? Zou een hernieuwing van den strijd over de gemeene gratie iets anders dan schadelijk zijn? Zal dit de vrede en de opbouw onzer kerken bevorderen?” En waarlijk, hij zet een soort immigratieverbod in elkaar: „Het komt ons voor, dat het beste zou wezen, dat de geheele zaak nog eens in ernstige overweging werd genomen”.

Het hart van „De Heraut” is bedroefd geweest toen hij deze dingen las, en met tegenzin heeft hij ze een plaats gegeven in zijn kolommen.

Van ontdaanheid vergeet hij dit erbij te zeggen, alleen zich in liefde haastend om door het toedienen van deze injectie prof. Schilder voor een illusie te bewaren, zijn optimisme wat te bekoelen, en hem te waarschuwen dat Amerikaansche rozen soms nog scherper doornen hebben dan Nederlandsche.

Prof. Schilder zal deze vaderlijke bedachtzaamheid en voorzorg zeker weten te waardeeren, al is het niet onmogelijk dat hij toch zijn mouw niet zal stroopen en zijn arm voor het injectie-spuutje onthoopen, maar zal zeggen: maak u niet bezorgd, evenmin als men hier bij mij één afwijking van Schrift en belijdenis heeft kunnen aanwijzen zal dat daar gebeuren; ik hoop in Amerika slechts te toonen, dat de Gereformeerde theologie wakker is, niet in een decadent herkauwen is versuft, doch uit de wortels der Heilige Schrift de aloude stam der Gereformeerde Geloofsbelijdenis wil doen uitloopen in nieuwe takken en bladeren jonge bloesem en vrucht”.

En terwijl hij straks aan boord stapt, zal waarschijnlijk zijn vaarwel aan „De Heraut” klinken. „Zulke overnemingen schijnen me uitermate geschikt om de binnenlandsche vrede te bevorderen.

Tot weerziens!”

Kostelijke ironie!

Wat overigens die „barensweden” betreft, bedenke men, dat ds. Boeijsing geen andere vertaling dan die van „De Heraut” ten dienste had.

Ook ds. S. J. Popma van Amersfoort kan ironisch de waarheid zeggen. Hij spreekt in „Amf. Knode” zich aldus uit:

Waarom „The Banner” zoo ongerust is, is een raadsel.

Hoe prof. S. over de besluiten van Kalamazoo denkt kan ieder weten. Als ik me goed herinner, heeft prof. S. tweemaal zich daarover uitgesproken.

In „De Ref.” van 27 Maart 1936, pag. 223, wordt door prof. S. een antwoord gegeven op een onderstelling van ds. Hoeksema, een der leiders van de gescheiden broeders in Amerika. Ds. H. meende, dat er discussie mogelijk zou zijn over de vraag of in 1936 — in tegenstelling van 1930 — in de Geref. Kerken in Nederland, de algemeene gratie algemeen als waarheid wordt erkend.

Prof. S. antwoordde: „Hij schijnt te vergeten, dat ik tegen dr. Kuypers' gemeene-gratie-leer niet het bezwaar inbracht, dat zij ons zakelijk op het volle menschenleven aangewezen noemde, doch dat de door dr. Kuypers geleide grondslag te eng was; m.a.w. wat Kuypers wilde veilig stellen, wil ik minstens nog veel „veilig” helpen stellen. En dat is wat anders dan in Amerika door sommigen is bedoeld”.

Ook in het debat met dr. Noordmans had prof. S. dit verschilpunt wel heel duidelijk aangewezen.

Ds. Hoeksema zelf ziet dan ook in prof. S., volgens zijn artikel in het jongste nummer van zijn tijdschrift: „The Standard Bearer” geen medestander in zijn etrijd.

In „De Ref.” van 10 Dec. 1937, pag. 127, formuleert prof. Schilder zijn oordeel over de bedoelde Synode van 1924 aldus: „Op „Kalamazoo” heb ik overigens wel eenige kritiek. Maar dat is net zoo bij menig besluit van een gereformeerde synode in Nederland”.

Eenige kritiek; dat is wat anders dan de meening deelen van de veroordeelde broeders!

Bijzonder treffend is wat ds. Popma vervolgens opmerkt:

Nu moet ik hierbij dadelijk opmerken, dat ook de redacteur van „The Banner” eenige kritiek heeft op Kalamazoo.

Immers, hij verwacht van een heropenen der discussies over de gemeene gratie schade voor het kerkelijk leven. 't Is zijn goede recht zulk een meening te hebben. Maar Kalamazoo denkt er heel anders over. Deze synode gaf eerst 3 punten, waarin de gemeene gratie wordt gehandhaafd en besluit vervolgens „om thans geen uitspraak te doen inzake het leerstuk der algemeene genade of gemeene gratie in al haar geleidingen”. „De noodige voorstudie ontbreekt ten deze nagenoeg geheel. Bijgevolg is er dan ook in de Geref. Kerken nog volstrekt geen communio opinio in deze zaak”.

Wat wil Kalamazoo nu verder? De Synode wekt op zich de problemen „nauwkeurig in te denken in predikatiën, lezingen en geschriften”. Immers: „dit zal op de meest natuurlijke wijze leiden tot een vruchtbare discussie over het stuk der gemeene gratie en zulk een gedachtenwisseling is een onmisbare voorwaarde voor de ontwikkeling dezer waarheid”.

Wat zien we dus?

Als prof. Schilder, die naar eigen verklaring geen medestander is der gescheiden broeders in Amerika, op zijn reis ook de gemeene gratie ter sprake brengt, dan handelt hij volkomen met Kalamazoo in overeenstemming.

En de redacteur moet waarschuwend de vinger heffen tegen zich zelf om eigen kritiek op Kalamazoo.

Trouwens oefende ook prof. Hepp in 1935 „eenige kritiek” op Kalamazoo en wel op 't discussie-besluit, dat ik zooveel noemde.

Met „eenige kritiek” kan men dus in heel goed gezelschap zijn.

Alles bij elkaar is de onrust van „The Banner” vrij raadselachtig.

Tenslotte geeft ds. Popma zijn „conclusie”:

Men kan vragen, waarom geeft „De Heraut” bovengenoemd stuk uit „The Banner” door.

Natuurlijk niet, omdat „De Heraut” ook in prof. Schilder een medestander ziet van de broeders, die in 1924 veroordeeld zijn.

Zoo ver gaat zelfs prof. Hepp niet in z'n bekende brochure.

Waarschijnlijk wordt dus „The Banner” als curiositeit doorgegeven.

Daar is eenige aanleiding voor.

Uit het artikel blijkt hoe veel misverstand er ook in Amerika heerscht ten opzichte van de vraagstukken in Nederland.

De meest voor de hand liggende conclusie is dan ook: 't is goed, dat prof. Schilder naar Amerika gaat en „en passant” poogt enkele misverstanden uit den weg te ruimen.

Ook hier is de ironie prachtig volgehouden.

Marnix in „Groninger Kerkbode” gaf zijn aandacht aan den principiële stand van het debat, en besluit dan:

Zoo zien wij, dat, als dr. Kuypers van de Gemeene gratie handelt, hij terug gaat tot achter den val, tot de positie van Adam en tot het mandaat, om met prof. Schilder te spreken, dat de eerste Adam ontving.

En als onze God Zijn werk handhaaft tegenover de aanvallen van den Satan, en de geschiedenis der menscheit en haar werk doorzet, is dat niet allereerst om den mensch geschied, maar om de eere van den Schepper. Zoo alleen kunnen wij, dus zeide dr. Kuypers, den gang van zaken goed, d.w.z. Schriftuurlijk, verstaan.

Hieruit blijkt, dat er in den grond der zaak geen verschil van meening is tusschen dr. Kuypers en prof. Schilder inzake het stuk der gemeene gratie. Het uitgangspunt is precies gelijk.

Het verschil van inzicht begint bij de nadere uitwerking.

Dr. Kuypers spreekt dan van genade voor de menscheit of van gratie, terwijl prof. Greydanus en anderen bezwaar hebben tegen dat woord.

Prof. Dooyeweerd gewaagt van een remmen van de werking der zonde. Maar zoo heeft dr. Kuypers ons de gemeene gratie ook verklaard. Hoofdzak is, dat het volk des Heeren al beter doorziet, welke taak den mensch gegeven werd en tot welk werk hij in de herschepping geroepen is.

De groote fout in het christelijk leven is toch deze, dat wij het leven deelen in twee stukken: het godsdienstige en het gewone natuurlijke.

Handelende over het misverstand inzake principiële dualisme merkt Marnix op:

Wie dr. Kuypers werk kent, weet, dat hij heel zijn leven juist tegen die verdeling, tegen dat dualisme is opgekomen. En zelfs heel zijn werk over de gemeene gratie was daartegen gericht.

Ook zoo is er waarlijk geen sprake van verschil tusschen de opvatting van prof. Dooyeweerd, prof. Schilder en hetgeen dr. Kuypers ons heeft geleerd.

Er is wel sprake van een verder doordenken over dit geweldig geloofstuk.

En als dr. Kuypers dit kon zien, zou hij er zich in verbliden.

Dat geloof ik ook.

Vervolgens:

Ook het leerstuk der gemeene gratie lag daar tamelijk onaangeroerd, terwijl dr. Kuypers als had gesmeekt, dat men toch voort zoude werken aan zijn studie.

Daarom ben ik zoo dankbaar, dat hierin verandering en verbetering is gekomen.

Als prof. Schilder over deze dingen spreekt is dat niet om een twistvuur te stoken; waarom zou hij dat begeren?

Maar het gaat er om, dat ons gereformeerde volk weer wakker wordt en weer komt tot onderzoek en tot een waarachtig leven in de rijke schatten, die wij van de vaders in Gods gunst ontvingen.

En nu zie ik het zoo, dat en inzake de leer van het verbond en inzake de gemeene gratie dr. Kuypers gehoorzame werk weer herleeft.

Dat dit dan ook getoetst wordt, opnieuw, aan de Schrift, spreekt van zelf. Het zou ongehoorzaamheid zijn als dit niet geschiedde. Dat daarbij ook gebruik wordt gemaakt van het meerdere licht hetwelk ons op exegetisch gebied ongetwijfeld werd geschonken in den arbeid van mannen als Ridderbos, Greydanus, Grosheide en Aalders, om nu alleen deze namen slechts te noemen, is ook weer niet anders dan werk der gehoorzaamheid.

Tenslotte:

En nu begrijp ik, dat de christelijke gereformeerden in Amerika, die pas een lastigen strijd over het leerstuk der gemeene gratie achter den rug hebben, ietwat

hang werden voor de komst van prof. Schilder, en de „Heraut“ heeft ons den dienst bewezen hun angst-kreten uit het Engelsch te vertalen, maar dit berust toch op een groote vergissing.

Want wij zijn hier niet voor onze rust in de wereld, maar om de geopenbaarde waarheid steeds beter te leeren verstaan en in het licht daarvan onze roeping te leeren zien; onze verloren en onze herstelde wapenrusting. Opdat wij onzen strijd goed kunnen strijden. Elders rust, zeide Marnix van St. Aldegonde.

En dat moeten we wel verstaan. Wij zijn niet voor onze gezapige rust hier, maar voor een strijd; een strijd in den dienst van onzen Koning, voor de waarheid ons geopenbaard.

Ook „Pro Ecclesia“ spreekt over de affaire. Ds I. de Wolff zegt:

Het is anders wel droevig dat een hoogleeraar aan de Hogeschool der Kerken, die zijn beschuldigera met degelijke en zakelijke argumenten, ontleend aan de Schrift en de uitspraken der vaders, het zwijgen weet op te leggen, en nu juist in deze dagen door Prof. Honig, wiens gereformeerde door niemand betwijfeld wordt, van blaam wordt gezuiverd, zich zulk een ontvangst ziet bereid door een officieel orgaan van een zusterkerk waarmee we in correspondentie leven.

Maar het meest droeve feit is wel, dat Prof. Kuiper dit artikel van „The Banner“ zonder commentaar, en dus met goedkeuring, overneemt in „De Heraut“ van 4 December. Daarmee heeft „De Heraut“ weer eens een andere houding aangenomen.

Eerst was er de vermaning dat de jeugdorganisaties geen sprekers van „Schilderiaansche“ of „Vollenhoviaansche“ inslag (om het korthedshalve zoo maar eens uit te drukken) zouden laten optreden, waarbij zelfs werd aangeraden aan de kerkeraden om maatregelen te nemen; dan wordt, als deze raad wordt afgewezen, geklaagd over dictatuur in de kerken; thans wordt goedgevonden dat een soort dictatuur-op-fatoenlijke wijze, in zusterkerken wordt uitgeoefend.

Het zou bij gebrek aan ander argumentenmateriaal niet onaardig zijn, wanneer aan de kerken in Nederland kon worden meegedeeld, dat de reis van Prof. Schilder is mislukt en de zusterkerken alzo reeds vóór de synode van Sneek haar gevoelens hadden geopenbaard.

Toch zal de waarheid het winnen.

We hopen dat Prof. Schilder zich niet zal laten ontmoedigen.

Gelukkig niet. Er is alleen maar een diep gevoel van schaamte over wat in de Gereformeerde Kerken mogelijk is, juist bij hen, die jaren lang de aandacht hebben afgeleid van de zaken, door almaal te zuchten over de manier der polemiek. Wat duurt het lang, eer de oogen opengaan.

In hetzelfde blad oordeelt ds Vreugdenhil:

Het laatste nummer van „De Heraut“ wordt ten zoonste ontsierd door een artikel, dat het blad heeft overgenomen uit „The Banner“, het orgaan van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Amerika.

Vervolgens:

Het spijt ons zeer, dat de Hoofdredacteur van „De Heraut“ gemeend heeft, dit minderwaardig geschiedt een plaats te geven in het blad, dat nu al tientallen jaren door vele Gereformeerden als een huisvriend beschouwd werd, maar helaas steeds minder beschouwd wordt. Heeft Prof. Kuiper nu inderdaad niet begrepen, dat dit artikel niet alleen zeer beleedigend is voor Prof. Schilder, maar voor alle Gereformeerden? Of wordt hij zoozeer verblind door zijn antipathieën tegen Prof. Schilder, dat alles, wat maar voor den Kamper hoogleeraar onaangenaam is, in „De Heraut“ een plaats mag vinden?

Ik acht inderdaad dit artikel beleedigend voor alle Gereformeerden. Laten wij het ons voor gezegd houden: in hem, die onderwijs geeft in het belangrijkste vak der theologie, de dogmatiek, heeft deze Amerikaan zoo weinig vertrouwen, dat hij de komst van dezen dogmaticus met vrees tegemoet ziet. Prettig voor de curatoren van de Theol. School, die dezen gevaarlijken man handhaven! Prettig voor de Synode, die met algemeene stemmen hem tot hoogleeraar benoemde! Prettig voor de ouders, die hun zonen aan dezen man toevertrouwen! Prettig voor de studenten, die dit onderwijs ontvangen! Prettig voor de kerken, want straks komen de discipelen van dien gevaarlijken man en gaan de kerken verwoesten! Zij zijn reeds bezig, want zijn discipelen krijgen beroepen.

Waarom is deze Amerikaan toch zoo bang? Heeft Dr K. Schilder ooit iets gepubliceerd, dat ketterisch was? Zoo al ketterisch mocht zijn, wat door de hoogleeraren Vollenhoven, Dooyeweerd en anderen gezegd is over de ziel, dan staat hij daar toch niet schuldig aan. Mocht al ketterisch zijn, wat Prof. Vollenhoven leert over de twee naturen van den Christus of wat Prof. Waterink daarover schijnt te leeren, hij heeft daar part noch deel aan. Zoo ketterisch mocht zijn, wat Prof. Schilder leert over de pluriformiteit der kerk, dan is in elk geval niemand nog bij de bevoegde instanties geweest om hem over zulke ketterij aan te klagen.

Het enige, dat deze Amerikaan naar voren weet te brengen, is de gemeene gratie. „In sommige opzichten heeft de Kamper hoogleeraar meeningen, die overeenkomen met die van mannen, wier meeningen veroordeeld zijn door onze Synode van 1924 en die daarom niet langer lid zijn van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Amerika.“

Ds Kuiper is niet zoo beleefd, eens precies te zeggen, waarin die meeningen overeenkomen.

Verder:

Arme Amerikaansche Gereformeerden, die zoo voorgelicht worden. Arme Synode van Kalamazoo, uw beslissingen zijn zoo onschuldig — volgens den gedachten van de Kuiper althans — dat een rustige discussie op de basis van Gods Woord hen in gevaar moet brengen.

Wat zullen wij verder zeggen? Ik wenschte, dat in Amerika een knap theoloog was, die ons wilde voorlichten, en daartoe persoonlijk naar Nederland kwam. Naar Amerika komt een der grootste theologen van Nederland, en nu zijn ze zoo bang, dat die theoloog iets te kort zal doen aan uitspraken van een Synode, dat hij maar niet komen moet.

Ik heb geen raad te geven aan Prof. Schilder. Maar ik mag wel hopen en bidden, dat God hem genade mag geven, ook deze smaadheid als een Christen te dragen.

Het wordt gemakkelijker gemaakt door de velen, die tegen den „Banner“-redacteur openlijk ingaan.

Ds Vreugdenhil besluit:

Tenslotte: wat zijn wij toch kleinzielig! De wereld is in de hoogste onrust, en wij, Gereformeerden, maken elkander het leven en de studie van 't Woord Gods onmogelijk. Wat is de HEERE toch genadig, als Hij ondanks dat nog zegent! Als wij die genade maar niet misbruiken: hoe zal dan Zijn toorn losbranden?

In „De Wachter“ oordeelt ds J. H. Rietberg:

Maar wat beweegt ds Kuiper dan om zoo te schrijven? Het blijkt duidelijk, dat hij bang is voor hernieuwing van den strijd. Doch zal er werkelijk opnieuw strijd ontstaan, dan moet één van beiden waar zijn: of de beslissing van 1924 is niet zoo heel goed gefundeerd, of bij de leden van de kerk in Amerika is het geloof in die beslissingen niet zoo vast, als Ds Kuiper zegt, dat het bij hem zelf is.

En al zou het nu waar zijn, dat prof. Schilder in sommige opzichten anders dacht, dan de beslissingen van 1924, dan behoeft toch zeker niet tegen hem gewaarschuwd te worden als tegen iemand, dien men op dit oogenblik liever niet in Amerika ontvangt?

Dan zou het mannelijker zijn geweest, als ds Kuiper geschreven had: „We zijn er niet bang voor, dat prof. Schilder komt; hij kan ons geloof in die beslissing van 1924 niet schokken en wij zullen hem wel eens heel helder vertellen de gronden van ons geloof“. Wie bang is, dat zijn „geloof“ op een bepaald punt aan den land gevoeld wordt, spreekt daarmede toch eigenlijk uit, dat het met zijn „geloof“ niet al te best staat.

Zijn schrijven kan ik alleen verklaren, wanneer ik het zie, of als een sterke uiting van vrees, of als het gevolg van een beïnvloed zijn door anderen.

Voorts:

Uit zijn slotzin blijkt, dat ds Kuiper met anderen gesproken heeft. Er hebben dus sommigen samen gesproken over de mogelijkheid om de komst van prof. Schilder tegen te houden. Misschien zouden prof. Grosheide en prof. Hepp hier kunnen spreken van „konkelen“.

Vervolgens:

Naar ik stellig verwacht, zal men zich in Amerika tegen dit schrijven verzetten en zal het Publication Committee, dat in opdracht van de Synode voor „The Banner“ zorgt, zijn afkeuring uitspreken.

Wanneer niet op een of andere wijze dit stuk onrecht hersteld wordt, zal onze komende synode zich met een vraag hierover tot de zusterkerk in Amerika moeten wenden. Zij zal dit niet stilzwijgend kunnen voorbijgaan.

Het eerste is al gebeurd, en zeer duidelijk ook wat prof. Kuiper betreft:

In zijn vertaling staan heel wat fouten, en het eigenaardige is, dat deze fouten hoofdzakelijk onvriendelijkheden zijn aan het adres van prof. Schilder.

Tenslotte:

Wat voor goeds zit er in de overname van dit stuk? Wordt „De Heraut“ er beter van? Of wordt prof. Kuiper zelf er beter van? Of worden onze kerken er door gediend?

Het stuk was bekend. Niet één van onze bladen nam het over. Dit deed alleen „De Heraut“.

Wie de moeite neemt zulk een artikel te vertalen en dan met niet één woord te laten uitkomen, dat hij het afkeurt, mag geacht worden zich met de hoofdstrekking hartelijk te vereenigen.

Het is onmogelijk, dat iemand, die het wel meent met onze kerken en de verhoudingen onder ons, dit doen van prof. Kuiper zal kunnen goedkeuren.

Of is het zoover gekomen, dat onder ons alles maar mag?

Het is meer dan droevig!

Gelukkig behoeft prof. Schilder zich van zulk geschiedt niets aan te trekken.

En zal hierdoor zijn reis naar Amerika niet bedorven worden.

Ds H. Veldkamp merkt in „Friesch Kerkblad“ op:

In hoeverre het getuigt van wijs beleid, om dit artikel thans te schrijven, is vanaf deze zijde van den oceaan uiterst moeilijk te beoordeelen. Men zou vanuit de verte gezien zeggen: wat is er tegen? Wie zal bovendien zeggen, hoeveel profijt wij hier nog kunnen trekken van het licht, dat ginds ontstoken wordt?

Eindelijk vermelden we nog wat Ds E. H. Broekstra schrijft in „Leidsche Kerkbode“:

Op uw vraag, hoe ik oordeel over het opnemen van een stuk uit Amerika in „De Heraut“, betreffende het gaan van Prof. Schilder naar Amerika, kan ik kort zijn. Ik betreur het ten zeerste, dat „De Heraut“ gemeend heeft dit te moeten opnemen. Ik vrees, dat hier iets is, dat de broederlijke liefde niet kan goedkeuren. Meer wil ik er liefs niet van zeggen.

Ziehier de oogst.

O ja, één blad is er nog. „De Banier“. Dit orgaan (redacteur ds G. H. Kersten) zuigt venijn, en dan met wellust. Ik wilde voor dr H. H. Kuiper wel, dat hij de eer genoot, door het blad van ds Kersten te worden belasterd. Als 't andersom is, dan is 't niet best.

K. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te: Loenen a. d. Vecht: Drs J. H. Becker, cand. en hulppred. te Uitgeest en cand. A. Hordijk te Leiden. Rijsburg: A. Dercksen te Feyenoord en G. F. Hajer te Ed.

Beroepen te: Arnhem: J. Overduin te Kampen. Naarden: Cand. C. H. Lindeboom te Utrecht.

Aangenomen naar: Amstelveen: H. Vogel te Loppersum. Berkel en Rodenrijs: J. A. Vink te Hoek (Zeel.). Soerabaja (vlootpredikant): S. Oegema te Langeslag. Vrouwepolder: Cand. J. J. de Vries, hulppred. te Almelo.

Benoemd tot Hulppredikant te: Amsterdam-Noord: Cand. B. Boelens te Groningen.

Intrede te: Bergambacht: Cand. J. G. W. Terhaak, Tekst: Handel. 13: 46.

Ds S. Oegema. Ds S. Oegema, predikant van de Geref. Kerk te Langeslag, is benoemd tot vlootpredikant te Soerabaja en nam die benoeming aan.

Zending onder de Joden. Naar goed gebruik wordt in zeer vele van onze Kerken de collecte voor de Zending onder de Joden gehouden op den eersten Kerstdag.

Gaarne willen wij deze collecte ditmaal bijzonder bij de kerkeraden en gemeentelieden aanbevelen. Er wordt in den week terecht veel gegeven om de gevluchte Joden te helpen. Daarmede wordt voorzien in hun stoffelijke nood beoogd. De geestelijke nood der Joden is echter nog grooter. Waar nu onze Zending daarin den Joden wil te hulp komen door hun het Evangelie van hun Messias te prediken, daar mogen wij zeker wel een dringend beroep doen op de offervaardigheid onzer Kerken. Wij doen dat met te meer nadruk, omdat wij door de gezegende uitbreiding van den arbeid in groote financiële moeilijkheden geraakt zijn.

Moge daarom een door gebed gedragen offervaardigheid er tegenwoordig van afleggen, dat onze Kerken haar roeping verstaan tegenover het volk, waaruit onze Zaligmaker geboren werd.

Namens de Deputaten der Generale Synode: Ds J. DOUMA, Praeses. Ds J. D. v. d. VELDEN, Secretaris. Dr J. HOEK, Quaestor.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te: Den Haag-Centrum: M. Holtrop te Hilversum.

Bedankt voor: Werkendam: J. G. van Minnen te Huizen (N.-H.).

Intrede te: Doesburg: K. Bolhorst, Tekst: Zach. 6: 15. Groningen: K. G. van Smeden, Tekst: Hoogl. 7: 5b.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te: Paterson (N.-Amerika): M. Hofman te Moercapele. Versake: M. Heikoop te Utrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te: Beekbergen: Th. E. v. d. Brug te Harlingen. Deventer: R. H. Oldeman te Santpoort. Echten: H. J. van Achterberg, cand. te Driebergen. Eelde: P. J. v. Leeuwen te Oude-Pekela. Hollandscheveld (toez.): J. A. Tamms te Parrega (Fr.). Nieuwe Schans: H. W. Bosch te Brichsch-Nieuwland. Oosterlittens: W. F. ten Bruggenkatte te Geertruidenberg. Schalsum: J. Aalbers te Annerveen. Schildwolde: P. A. v. d. Vlucht te Nieuwe-Pekela. Wageningen: J. T. Doornenbal te Woubrugge. Wapenveld (toez.): J. C. Terlouw te Garderen.

Aangenomen naar: Mijnsbeerland: Cand. P. W. Springt, hulppred. te IJsselmonde. Oosterlittens: W. F. ten Bruggenkatte te Geertruidenberg. Nieuw-Vennep (toez.): A. W. Landerer te Westmaas.

Bedankt voor: Harmelen: J. C. Terlouw te Garderen. Koedijk: G. J. van Royen te Watergang.

Intrede te: Brakel: Cand. L. Trouwborst, Tekst: Ef. 6: 18b en 19. Grootmeer: Cand. G. J. Bijlma, Tekst: Jes. 40: 6b-8. Terhorne: Cand. E. P. J. Jebbink, Tekst: Neh. 2: 20b.

Geschiedenis der Godsopenbaring

Handboek voor de kennis der Bijbelsche Geschiedenis

door

Dr F. L. Bakker en Dr J. H. Bavink

De 6e aflevering is verschenen.

„Een studiewerk van goede kwaliteit en groote betekenis.“

Dr C. Bouma in Calvin Weekblad.

„We bevelen dit werk van harte in aller belangstelling aan.“

Joh. C. Francken in Leidersblad.

„Voor jeugdverenigingen is het onmisbaar. We begroeten dit standaardwerk met blijdschap en bevelen het van harte aan.“

Leeuwarder Kerkbode.

Vraag gratis prosp. bij Uw boek.

Uitg. J. H. Kok N.V. te Kampen

WEET U

dat er een „Ver. van Organisten bij de Geref. Kerken“ bestaat, die o.a. ook onze Kerken van advies dient bij orgelbouw, -reparatie of het benoemen van organisten?

KENT U

„Organist en Eredienst“, het maandblad, door de vereniging uitgegeven, bevattende verschillende interessante artikelen betreffende kerkzang, orgelspel enz. bovendien van tijd tot tijd voorzien van een muzik-bijlage?

ZOUDT U

dat blad ook niet wilt lezen? Het wordt U gratis toegezonden indien U de-nateur (min. f 2.50 p. j.) of begunstiger (min. f 1.50 p. j.) van deze vereniging wordt.

Aanmelding en gratis proefnummers bij den Secretaris: R. HUIZENGA, Bilderdijklaan 79, Rijswijk (Z.-H.).

Mede-
Rott-
Dam,
Ds J-
Kool-
Schre-
Rotten-
kamp-
Hilve-
Capel.

Alle stu-
Prof. M.

Drs M. B.
medewerke

INHOUD:
het einde
schepping-
Kerkelijk-
Groote Ca-
ratuur en
lectuur.
en soc. le-
wetensch.
boek van
schap en
West-Euro-
schouw. —
blz. 88-98

Nu we
dien alth-
is, om uit
niet zoze-
als wel a-
het er we-
lijden, zó-
Nog ste-
handhavin-
onder me-
nen moe-
Zooals
12 artikelen
heeft, zó-
z.g. Giffor-
te Aberde-
gebundeld
Gottesdien-
schenen a-
Aug. 1933
Schotsche
taling, die
daarna ve-
massa van
steld blijf-
ten met n-
voorgedra-

Over d-
in het alg-
zou heel
reeds het
vertaling
den dag
wij Barth-
delijk blij-
en van w-
maal in
taling van
artikel sp-
werken; a-
theologie-
plaatsgrij-
in de obj-
haat, mag
voor iets
nu is alt-
z á á k. N-
en ongere-
wij ze bij
hij dit ar-
der goed
goede we-

1) Voor